

En gang svin, altid svin

Af LOUISE WINDFELD-HØEBERG

Sort/Hvid. Prisbelønnet fransk thriller tegner et blodigt portræt af et Sydafrika, der stadig ikke kan eller vil gøre sig fri af apartheid.

KRIMI

Caryl Férey : Zulu. Oversat af Jesper Tang. 474 sider. 249 kr. Labyrint.

Ali Neuman er zulu og afdelingschef i Cape Towns kriminalpoliti. I byens botaniske have finder man det skamferede lig af en ung, hvid kvinde og i hendes blod er der spor af narkotika, men også af et hidtil ukendt stof, som leder mordmistanken på banderne i de sorte townships.

Neuman og hans to kolleger går i gang med opklaringen af mordet, hvis årsag viser sig at være langt mere skrækindjagende og vidtrækkende, end først antaget. Apartheid, med sin absurde gradbøjning af menneskers værd, kaster stadig sine lange skygger over Regnbuenationen.

Zulu, af den franske forfatter Caryl Férey, er ikke kun en mesterlig thriller, men også en sindsoprivende introduktion til et Sydafrika, der stadig ikke kan eller ikke vil gøre sig fri af fortiden. Bogen er blevet tildelt syv litterære priser og er nu udkommet på dansk.

Man kan ikke lave grundlæggende om på sig selv. Derfor er de ondeste i *Zulu* naturligvis de gamle, hvide apartheidsvin, der ikke overraskende stadig er nogle værre svin. De er bitre og skuffede, men de har hverken ændret sig en tøddel eller givet op. Heller ikke selv om deres egne halvvoxsne børn har vendt dem ryggen, for at rende rundt "i en evig menneskerettigheds- og marihuana rus."

Forsoning og tilgivelse er kun noget, de skriver om i avisen. For det almindelige menneske er det mest et spørgsmål om at kunne bide tingene i sig. At overleve de tilbagevendende mareridt, særlig dem om hvor modbydelige de sorte befolkningsgrupper var mod hinanden under de hvides overherredømme.

Kriminalkommissær Neuman har sin egen forfærdelige historie at fortælle.

Volden gennemsyrrer stadig det sydafrikanske samfund, ikke længere med stammemæssig eller politisk fortegn, men med mafiaens eller bandernes signatur. Det er i hvert fald førstehåndsindtrykket, der holder små 100 sider, indtil Férey tager et skæbnesvangert spagestik dybere.

Ligningen om at arbejdsløshed og fattigdom er lig med kriminalitet holder ikke længere. Det er nemlig ikke de arbejdsløse, der angriber pengetransporter med bazookaer eller de fattige, der sprøjter hinanden med den multinationale medicinalindustri's seneste opfindelse.

Der står andre bag. Og det fornemmer Neuman godt. Og selv om hans (hvide) chef vil have en hurtig opklaring, efterfulgt af en fnugfri pressekonference, insisterer Neuman på at nå til bunds i sagen, der efterhånden trækker et mere og mere blodigt spor efter sig ind i tågerne.

Ondskab, frustration, hævnørst og magtesløshed er alle steder, for de følelser findes i selve den sydafrikanske rygmarv. Og derfor giver opklaringen af en forbrydelse i sig selv ingen forløsning og den giver slet ikke fred i sjælen. I Regnbuenationen er gerningsmanden oftest også selv et offer.

Det gælder både den hjemløse dreng, der overfalder den blinde gamle dame, for at stjæle hendes taske, og tsotsi'en, det kriminelle, afstumpede bandemedlem, som skærer en politimands hænder af og smider dem på grillen, mens han rædselsslagen forbløder. Ingen har helle i Féreys fortælling, Heller ikke helten med den kræftsyge kone og de to små børn, som han oprigtigt elsker. Noget, de fleste andre mænd i *Zulu* ikke rigtig kan finde ud af: At elske og nyde nærvær og fortrolighed med det modsatte køn.

De bliver snarere irriteret over, at hun ligger der i sengen og rækker hånden ud efter en og siger bliv hos mig. » – Et fuldstændig åndssvagt forslag, når man allerede en gang har sagt, at man er for sent på den. «

Zulu giver et skarpt vinklet og blodigt billede af et land, der har fødderne solidt plantet i kviksand og som derfor ikke kan komme videre. – Et billede, der står i skærende kontrast til det glansbillede, som markedsføres her op til VM i fodbold, hvor sorte og hvide børn går smilende hånd i hånd mellem blomsterne i solskinet.

Desværre har *Zulu* enkelte irriterende sjuskefejl i noterne. For eksempel er en rand, den sydafrikanske møntfod, ikke 1 kr. og 15 øre værd, den er derimod 79 øre eller endnu mindre og det har den været i årevis, også i 2008, da bogen blev til.